

KUNNILLA AVAINASEMA SUOMEN DIGIKEHITYKSESSÄ

Moderni yhteiskunta perustuu laadukkaisiin tietoliikenneyhteyksiin, tietotekniikan monipuoliseen hyödyntämiseen sekä näiden edellyttämään varmaan sähkösaantiin. Markkinaehtoinen kilpailutilanne kannustaa toimijoita digi-infran rakentamiseen ja asiakkaista kilpailemiseen yhteyksien nopeudella ja laadulla.

Toimivat viestintäverkot ja sähköiset palvelut ovat kunnalle kilpailuetu, joka mahdollistaa mm. monipuolisen elinkeinonharjoittamisen, etätyön ja monipaikkaisen asumisen.

Suomen kaupungit ja kunnat ovat monessa suhteessa verkkorakentamisen avainasemassa. Digitaalisten ratkaisujen avulla sekä kuntalaiset että yritykset voivat vähentää ilmastokuormaansa. Kuntien kannattaakin kaikin mahdollisin tavoin edistää digitalisaatiokehitystä alueellaan.

LAAJAKAISTAYHTEYKSIEN RAKENTAMINEN

Viestintäverkkojen rakentamista hankaloittaa kuntien toisistaan huomattavastikin poikkeavat lupakäytännöt, rakentamisedot ja -edellytykset sekä resurssit. Päätöksenteon siiloutuminen ja kokonaisvastuun puuttuminen voivat pahimmillaan estää rakennushankkeet.

Digitaalisen infran sujuva rakentaminen edellyttää, että siihen liittyvät lupaprosessit ovat kaikille tasapuolisia sekä mahdollisimman yksinkertaisia, kevyitä ja digitalisoituja. Kuntien kannattaa yhdessä pohtia ratkaisuja rakentamis- ja lupamenettelyjen yhdenmukaistamiseksi ja suoraviivaistamiseksi, jolloin laajakaistarakentaminen helpottuu ja nopeutuu. Uusien rakennusmenetelmien, kuten mikrosahauksen, käytön salliminen edesauttaa valokuituverkon laajenemista.

Pysyvät ja vastikkeettomat viestintäverkkojen sijoitusluvat edistävät investointeja. Jos johtoja on välttämätöntä siirtää, kustannukset hoidetaan "aiheuttaja maksaa" -periaatteen mukaisesti.

Mitä joustavammin tukiasemia voi sijoittaa, sitä paremmin aluetta palvelevan viestintäverkon voi rakentaa. Verkkoinfrastruktuurin yhteiskäyttö tukee 5G-rakentamista ja 5G-verkkojen leviämistä. Olemassa olevan infran, esimerkiksi valaisinpylväiden ja julkisten rakennusten, hyödyntäminen tukiasemaverkoston rakentamisessa on syytä mahdollistaa.

KUNTIEN SÄHKÖISET PALVELUT

Katso-tunnisteen poistuttua käytöstä Mobiilivarmenne on erinomainen vaihtoehto tunnistautua kunnallisiin palveluihin verkossa. Mobiilivarmenne 2.0 otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana. Siinä tärkeimmät luottamuspalvelut, vahva tunnistus ja sähköinen allekirjoitus, ovat helposti saatavilla.

Kunnan sähköisten palveluiden kehittäminen helpottaa asukkaiden elämää ja samalla lisää kiinnostusta laajakaistayhteyksien hankintaan. Kysyntä lisää investointeja, jotka parantavat alueiden digitaalista infrastruktuuria.

YRITYSTEN ROOLI PALVELUIDEN TUOTTAJANA

On kaikkien etu, että julkishallinnon ja yksityisen toiminnan roolit ovat selkeitä: kunnat ovat toimintojen mahdollistajia ja yritykset niiden toteuttajia. Kilpailuneutraaliteetin huomioon ottaminen on erityisen tärkeää, eikä julkisen sektorin tule ryhtyä markkinahäiriöitä aiheuttavaksi toimijaksi sellaisilla alueilla, joilla on olemassa tervettä kaupallista toimintaa.

Kuntien kannattaa toimia digitalisaation mahdollistajana mm. tarjoamalla avointa dataa ja hyödyntämällä aktiivisesti yritysten tuottamia palveluja itse tekemisen sijaan. Kuntien ja koko julkisen sektorin kannattaa myös toimia aktiivisena digitalisoijana mm. kehittämällä toimintaa ketterien kokeilujen ja hankintamenettelyjen kautta.

HANKINTAOSAAMINEN

Digitaalisten palveluiden ja laitteiden hankintaosaamiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota nyt, kun esimerkiksi toisen asteen maksutonta koulutusta toteutetaan. Oikein kohdennettujen hankintojen lisäksi korostuvat nykyään myös ympäristövastuu ja kierrätettävyys.

Puitehankintaan liittyy laatupistejärjestelmä, jossa arvioidaan myös ympäristönäkökohdat, jotka kannattaa ottaa päätöksenteossa huomioon. Ympäristönäkökohtia koskevat laatupisteet on myös vuosittain varmistettava ja päivitettävä.

OSAAVIA TYÖNTEKIJÖITÄ LAADUKKAALLA KOULUTUKSELLA

Kuntien rooli koulutuksen ja osaamisen kannalta on tärkeä: varhaiskasvatus ja perusopetus kuuluvat kuntien vastuulle, monet kunnat vaalivat omaa lukiota ja usein ne ovat mukana myös alueen ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen toiminnassa.

Matemaattisten aineiden opetukseen tulee panostaa jo varhaiskasvatuksesta ja peruskoulusta alkaen. Yhä useammassa työssä tarvitaan matemaattisia taitoja, kun digitaalinen ja teknologinen kehitys muuttavat työn luonnetta. Koodaus- ja ohjelmisto-osaamista tarvitaan kaikilla aloilla. Jotta pysymme muutoksen mukana, myös tieto- ja viestintätekniikan opiskelun aloituspaikkoja tulee lisätä.